

Яковенко Р. В.
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічної теорії,
маркетингу та економічної кібернетики,
Центральноукраїнський національний технічний університет,
м. Кропивницький

ІННОВАЦІЙНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ДЕМОГРАФІЧНОГО РОЗВИТКУ

Спроможність до продукування інновацій можна назвати окремим економічним ресурсом, що разом із підприємницькими здібностями складе специфічну групу неречових факторів виробництва. Як відомо, не кожен винахід спроможен принести економічну користь і суспільству, і винахіднику. В той же час певні новації організації виробництва та управління можуть суттєво підвищити економічний ефект.

Сучасний світовий рівень виробництва майже повністю нівелює поняття класичного підприємництва, примушуючи підприємців до конкуренції виключно на інтенсивних технологіях. Однак, враховуючи творчий характер новаторства та неостаточно визначену мотивацію розробника інновацій, як специфічного ринкового суб'єкта, можна сказати, що це швидше заходи сприяння, ніж цільова програма.

В умовах прямування до постіндустріального суспільства можливим і доречним є розгляд кривої виробничих можливостей за дещо іншими вісями. Так, координатну сітку „засоби виробництва – предмети споживання”, час змінити на систему „інноваційні вироби – звичайні товари”, об'єднавши в другій групі і засоби виробництва, і предмети споживання.

Інновації, як спосіб покращення людського життя, у випадку їхнього адекватного використання сприяють покращенню загального соціально-економічного клімату, але це відбувається лише у випадку дотримання двох умов: 1) винахід або інновація не належать до числа таких, що спроможні заподіяти шкоді та сприяти техногенним катастрофам; 2) його розробка та впровадження відбуваються у чіткій відповідності з екологічними нормативами без забруднення навколишнього середовища та без явища, відомого в економічній теорії під назвою „витрати переливу” [1, с. 194]. Інноваційне підприємництво є ефективнішим за класичне тому, дедалі більше наближуючись до межі виробничих можливостей, воно повніше

задовольняє суспільні потреби за умови платоспроможності населення.

Рівень доходів населення у співставленні з рівнем цін є першою складовою, що з соціально-економічної точки зору визначає тривалість життя людини (інші – це вартість та рівень медичного обслуговування, рівень розвитку інфраструктури, перспективи творчого зростання тощо). Зниження собівартості одиниці інноваційного виробництва, в поєднанні з пільговим режимом оподаткування нових технологій, спроможні суттєво зменшити рівні цін на окремі групи товарів, зменшуючи, таким чином, споживче навантаження на умовний національний сімейний бюджет [2]. У цьому випадку населення заощаджує певну частину власних коштів, яку зможе використати або на інвестиційну діяльність (шляхом або особистого інвестування або через банк-посередник), або ж на підвищення рівня особистого інформаційного забезпечення, в тому числі й на підвищення кваліфікації.

В першому випадку може йтись про розвиток відносин власності, зокрема за умови розвитку фондового ринку, що змінить загальну структуру доходів населення, яка сьогодні в Україні переважно складається із заробітної плати. В цьому випадку населення стає більш економічно незалежним та може стати демографічно активнішим. У другому випадку йдеться про підвищення особистої кваліфікації, що рухатиме криву виробничих можливостей у напрямку її збільшення. Але в обох випадках ми отримуємо ситуацію, в якій підвищується рівень добробуту населення, а це робить можливим споживання більш якісної їжі, відвідування профілактичних та санітарно-медичних заходів, приділення більшої уваги власному здоров'ю (як показують соціологічні дослідження, багато людей кидають палити після досягнення певного рівня добробуту). Такий непрямий ефект здійснює інноваційне підприємництво на тривалість життя, і, у випадку перевищення народжуваності над смертністю, – на чисельність населення.

Список літератури:

1. Яковенко Р. В. Демографічний ефект інноваційного підприємництва / Роман Яковенко // Теорії мікро-макроекономіки. – К. : Академія муніципального управління. – 2005. – Вип. 21. – С. 193–196.

2. Яковенко Р. В. Інноваційне підприємництво : потенціал демографічного ефекту [Електронний ресурс] / Р. В. Яковенко. – Режим доступу : <http://www.surma-ua.info/?p=4531>.